

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/165385,Znicze-pamieci-w-godzinie-smierci-rotmistrza-Witolda-Pileckiego-25-maja-2022.html>
2023-06-01, 05:11

Znicze pamięci w godzinę śmierci rotmistrza Witolda Pileckiego - 25 maja 2022

25 maja 2022 r. o 21.30 - w godzinę śmierci rtm. Witolda Pileckiego, zamordowanego z wyroku komunistycznego sądu w więzieniu na warszawskim Mokotowie - w całym kraju zapłonęły znicze pamięci. W Gdańsku patriotyczna uroczystość odbyła się przy pomniku rtm. obok Muzeum II Wojny Światowej.

25 maja 1948 r. o godz. 21.30 komuniści zabili jednego z najdzielniejszych obrońców Niepodległej. Żołnierza Armii Krajowej, organizatora ruchu oporu w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, uczestnika powstania warszawskiego.

W rocznicę wydarzenia w Gdańsku zapalono znicze i złożyło kwiaty pod pomnikiem rotmistrza przy Muzeum II Wojny Światowej. W uroczystości udział wzięli: Marcin Adamiak z Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Gdańsku, dr hab. Grzegorz Berendt, p.o. dyrektora Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Tomasz Gieszczyński - dyrektor Biura Wojewody Pomorskiego oraz Mikołaj Sobański-Jóźwiak - przewodniczący Młodzieżowej Rady Muzeum.

Rotmistrz Witold Pilecki

Służbę Polsce rozpoczął w czasie wojny z bolszewikami w 1920 r. Walczył podczas kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego. W 1940 r., wykonując misję zleconą przez dowództwo ZWZ, dobrowolnie poddał się aresztowaniu i wywózce do niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, by zdobyć informacje o zbrodniach Niemców i zorganizować konspirację niepodległościową. Na skutek zagrożenia dekonspiracją podjął decyzję o ucieczce, którą udało mu się szczęśliwie przeprowadzić.

W 1944 r. walczył w powstaniu warszawskim, w zgrupowaniu Chrobry II. Od 1945 r. służył w 2. Korpusie Polskim we Włoszech, skąd – decyzją gen. Władysława Andersa – wrócił do Polski, by odtworzyć rozbite po działaniach wojennych struktury wywiadowcze, działające dla Rządu RP na Uchodźstwie. Został aresztowany w maju 1947 r., osadzony w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej w Warszawie i poddany okrutnemu śledztwu. Mimo tortur do końca zachował żołnierską postawę. Pozostał wierny dewizie: Bóg, Honor, Ojczyzna.

Pokazowy proces przed komunistycznym sądem trwał dwa tygodnie. Rtm. Pilecki i jego podwładni zostali skazani za „szpiegostwo”. Orzeczono trzy kary śmierci i kilka długoletniego więzienia. Ostatecznie Tadeuszowi Płużańskiemu i Marii Szelągowskiej kary śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie. Rtm. Pilecki został zamordowany strzałem w potylicę, wieczorem 25 maja 1948 r. Ciało złożono w nieoznaczonym miejscu na warszawskich Powązkach.

Przed II wojną światową Witold Pilecki gospodarował w rodzinnym majątku w Sukurczach. Organizował pomoc społeczną, kółka rolnicze i kursy przysposobienia wojskowego. Założył rodzinę. Rozwijał zdolności artystyczne: rysował, malował, pisał wiersze...

Do 1989 r. wszelkie informacje o dokonaniach i losie Witolda Pileckiego podlegały w PRL ścisłej cenzurze. W lipcu 2006 r. prezydent Lech Kaczyński, w uznaniu zasług Witolda

Pileckiego i jego oddania sprawom ojczyzny, odznaczył go pośmiertnie Orderem Orła Białego. , W 2013 r. został pośmiertnie awansowany na pułkownika.

W dniu 25 maja w ponad 20 miastach i miejscowościach przedstawiciele IPN oddali hołd rtm. Witoldowi Pileckiemu, zamordowanemu przed 74 laty w mokotowskim więzieniu.

Znicze pamięci w całym kraju

Alwernia (woj. małopolskie), tablica pamiątkowa w klasztorze OO. Bernardynów

Bełchatów, ul. rtm. Witolda Pileckiego 4 – pod tablicą pamiątkową

[Białystok, Kino Ton na Rynku Kościuszki 2 – tablica poświęcona zamordowanym żołnierzom podziemia antykomunistycznego](#)

[Białystok, XI Liceum Ogólnokształcące im. rtm. Witolda Pileckiego przy ul. A. Grottgera 9, w którym znajduje się miejsce upamiętnienia patrona szkoły](#)

Bochnia (woj. małopolskie), Rynek 2 – tablica pamięci

Brzeziny (Łódź), tablica na mogile wojennej z września 1939 r. na cm. katolickim

[Częstochowa, al. Wolności 33 – tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu,](#)

Gdańsk, pomnik rtm. Witolda Pileckiego obok Muzeum II Wojny Światowej (pl. Władysława Bartoszewskiego 1)

Głucholazy, Liceum Ogólnokształcące przy pomniku Bohaterów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej na skwerze przy ul. Jana Pawła II

[Gorzów Wielkopolski, pomnik rtm. Witolda Pileckiego](#)

[Gryfino \(woj. zachodniopomorskie\), mural poświęcony rtm. Witoldowi Pileckiemu](#)

Inowrocław, ul. rtm. Witolda Pileckiego

Jodłówka (woj. małopolskie), tablica pamięci rtm. Witolda Pileckiego w Publicznej Szkole Podstawowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego

[Katowice, tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu na skwerze im. rtm. Witolda Pileckiego](#)

Kierz Niedźwiedzi (woj. świętokrzyskie), tablica pamiątkowa przed budynkiem Szkoły Podstawowej im. rtm. Witolda Pileckiego

[Koszalin, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Pileckiego 8 \(godz. 21.30\) oraz symboliczny grób na cmentarzu komunalnym przy ul. Gnieźnieńskiej 44, kwatera 45-53, rząd 9, nr grobu 32](#)

Koszalin, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 8

Kraków, pod popiersiem rtm. Witolda Pileckiego w Galerii Wielkich Polaków XX wieku w parku Jordana

Krasocin, (woj. świętokrzyskie), pod tablicą pamiątkową znajdującą się w budynku Zespołu Placówek Oświatowych im. rtm. Witolda Pileckiego

Lublin, na dziedzińcu Zamku Lubelskiego

Namysłów, ZSP w Jastrzębiu przy rondzie Witolda Pileckiego

Nielepice (woj. małopolskie), Park im. rtm. Witolda Pileckiego

Nowy Wiśnicz (woj. małopolskie), Dworek w Koryznówce

Olsztynek, tablica pamięci przy Szkole Podstawowej nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Ostródzkiej 2

Opole, przy pomniku Żołnierzy Wyklętych

Oświęcim, pomnik przy Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. Witolda Pileckiego

[Połczyn Zdrój \(woj. zachodniopomorskie\), tablica na skwerze przy ul. 5 Marca, nieopodal Kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP](#)

Poznań, w podcieniach dziedzińca klasztoru dominikanów, pod tablicą upamiętniającą rtm. Witolda Pileckiego

Radom, skwer przy ul. rtm. Witolda Pileckiego w Radomiu

Radom, pod tablicą upamiętniającą rtm. Witolda Pileckiego umieszczoną na budynku Zespołu Szkół Samochodowych

[Rzeszów, tablica informacyjna poświęcona bohaterskiemu Rotmistrzowi przy Rondzie im. rtm. Witolda Pileckiego \(uroczystość odsłonięcia\)](#)

[Szczecin, Technikum Ekonomicznego im. rtm. Witolda Pileckiego](#)

Śrem (woj. wielkopolskie), pomnik rtm. Witolda Pileckiego

Tomaszów Mazowiecki, ul. Farbiarska 20/24 – tablica na Powiatowym Centrum Animacji Społecznej

Warszawa

[Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL](#)

- 10.00-18.00 składanie kwiatów i zapalenie zniczy Rotmistrzowi pod Ścianą śmierci

- 18.30 polowa msza św., podczas której wygłosi kazanie ks. Tomasz Trzaska, kapelan muzeum

- 19.30 wręczenie pamiątkowych statuetek osobom wspierającym muzeum w latach 2016-2022

- [20.30 koncert „W hołdzie Rotmistrzowi”. Wstęp wolny](#)

Warszawa, Powązki Wojskowe – symboliczny grób rtm. Witolda Pileckiego w „Kwaterze na łączce” o godz. 13.00

Warszawa, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy Alei Wojska Polskiego na warszawskim Żoliborzu o godz. 14.00

Wieluń (woj. łódzkie), przy popiersiu w parku im. rtm. Witolda Pileckiego

Wrocław, pomnik rtm. Witolda Pileckiego, który znajduje się przy promenadzie Staromiejskiej

Zator (woj. małopolskie), Wielozawodowy Zespół Szkół im. rtm. Witolda Pileckiego w Zatorze o godz 12.00

[Żywnów](#) (woj. podkarpackie), Szkoła Podstawowa im. rtm. Witolda Pileckiego – tablica upamiętniająca bohatera

Witold Pilecki. Biograficzna wystawa elementarna

Rotmistrz Witold Pilecki. Serwis specjalny IPN